

Tisková zpráva

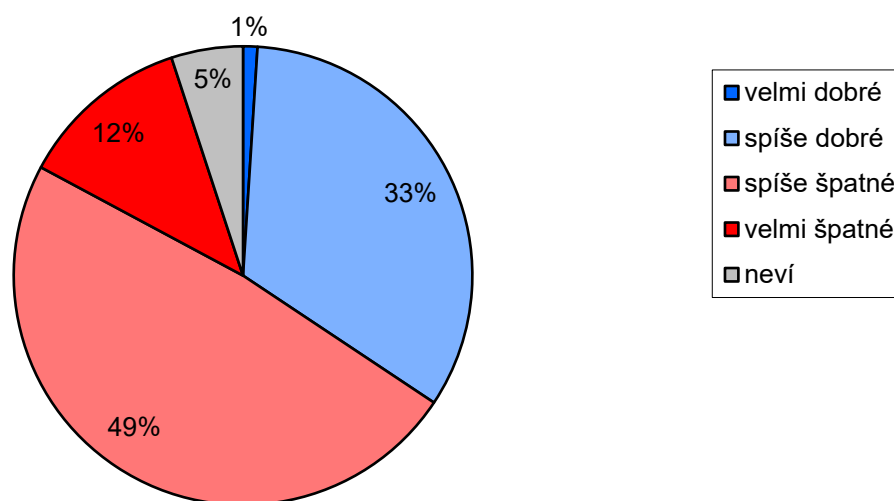
Romové a soužití s nimi očima české veřejnosti – srpen 2025

- ⊙ Tři pětiny (61 %) dotázaných hodnotí soužití s Romy jako špatné, z toho 12 % jako velmi špatné, pozitivně ho vnímá asi třetina občanů (34 %).
- ⊙ Stereotypní pohled na romskou populaci do jisté míry existuje, ale není až tak výrazný. Tento pohled není podmíněn sociodemografiky dotázaných, avšak souvisí s (negativním) hodnocením soužití Romů s majoritou.
- ⊙ Názory na romskou problematiku se neliší ani podle věku, ani podle vzdělání, částečně jsou podmíněny volebními preferencemi, ale s výjimkou voličů SPD jsou rozdíly v řádu několika procent.
- ⊙ Řešení romské problematiky ze strany vlády považují dvě pětiny dotázaných za uspokojivé. Podobný je i podíl respondentů, kteří je považují za neuspokojivé. Místní samosprávy jsou v tomto ohledu hodnocena lépe, převažuje hodnocení uspokojivé 43 % ku 26 % neuspokojivé.

Zpracoval:
Milan Tuček
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR
Tel.: 210 310 586

- ⊙ V rámci svého srpnového šetření se CVVM zabývalo otázkou vzájemného soužití romské menšiny s ostatními obyvateli ČR, dále se věnovalo názorům na možnosti, které Romové mají v české společnosti, a zjišťovalo postoje veřejnosti k tomu, jak vláda a místní samosprávy řeší problematiku romské menšiny. Je třeba uvést, že naše šetření probíhá rovnoměrně na různých místech ČR, nikoliv primárně ve vyloučených lokalitách, takže respondenti jsou, až na výjimky v řádu několika jednotlivců, z majoritní populace.

Graf 1: Hodnocení soužití romské a neromské populace v ČR¹ (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Údaje z grafu 1 ukazují, jak dotázaní hodnotí soužití romské populace s ostatními obyvateli v rámci ČR. Z výsledků plyne, že soužití Romů a ostatních obyvatel je třemi pětinami (61 %) dotázaných vnímáno jako špatné. Za „spíše

¹ Znění otázky: „Jak celkově hodnotíte soužití romské a neromské populace v České republice? Jako velmi dobré, spíše dobré, spíše špatné, velmi špatné?“

špatné“ je označilo 49 % dotázaných a dalších 12 % je má dokonce za „velmi špatné“. Naopak jako dobré soužití hodnotí třetina (34 %) respondentů, kteří vesměs volili slabší variantu pozitivní odpovědi „spíše dobré“ (33 %) a jen 1 % je vnímá jako „velmi dobré“. Zbýlých 5 % dotázaných na otázku odpovědělo, že neví.

V další části dotazníku byly zjišťovány postoje k tomu, jak řeší otázku romské menšiny místní samospráva (obec). Jedna z možných odpovědí, kterou mohli respondenti vybrat, byla, že Romové v obci nebydlí a zvolilo ji 15 % respondentů (viz graf 3). Tito respondenti jsou k hodnocení soužití romské a neromské populace více kritičtí (28 % ho hodnotí jako dobré, 64 % jako špatné). Tyto údaje dokládají existenci určité negativní stereotypizace soužití s Romy ve veřejném mínění a to, že osobní zkušenost má častěji potenciál posouvat názor do pozitivní roviny.

Podrobnější analýza neprokázala, že by názor na soužití s romskou menšinou byl nějak podmíněn věkem nebo dosaženým vzděláním. Určitý rozdíl v názorech byl spojen s volebními preferencemi, i když jde o statisticky významnou vazbu, vlastně jde o (očekávanou) pozici voličů SPD a překvapivě pozitivní hodnocení voličů Motoristů (viz tabulku 1).

Tabulka 1: Soužití Romů s většinovou populací podle stranických preferencí (v %)

	Velmi dobré	Spíše dobré	Spíše špatné	Velmi špatné	neví
Spolu	1	34	56	5	4
STAN	0	36	51	11	2
Piráti	5	30	50	9	6
ANO	1	34	49	11	5
SPD	3	23	52	16	6
Stačilo	0	37	43	14	6
Motoristé	0	49	36	15	0

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Názorům na možnosti Romů v porovnání s většinovou populací v různých oblastech života byla věnována baterie otázek – viz položky v následující tabulce 2 – s možnostmi odpovědí od rozhodně lepší po rozhodně horší.

Tabulka 2: Názory na možnosti Romů v porovnání s většinovou populací (v %)²

	rozhodně lepší	spíše lepší	asi tak stejné	spíše horší	rozhodně horší	neví
při zaměstnávání	2	4	37	46	8	3
při získávání kvalifikace	2	4	55	29	6	4
při získávání vzdělání	2	5	62	24	4	3
při uplatnění ve veřejném a občanském životě	4	6	44	38	4	4
v rozvoji své kultury	5	14	57	15	2	7
při zajištění osobní bezpečnosti	5	13	60	14	2	6
hájit své zájmy v občanských sporech	9	21	44	17	3	6
v získávání bydlení	12	19	28	31	6	4
při jednání na úřadech	17	28	35	13	3	4

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

V porovnání se situací ostatních obyvatel přes polovinu (54 %) české veřejnosti vnímá jako horší možnosti Romů při zaměstnávání. Pokud jde o další oblasti života, na které se náš výzkum zaměřil, u žádné z nich již ti, kdo považují možnosti romské populace za horší, nepřevažují nad těmi, kdo soudí, že podmínky Romů v porovnání s ostatními jsou stejné, nebo dokonce lepší. Zhruba dvě pětiny (42 %) dotázaných si myslí, že Romové mají horší možnosti, pokud jde

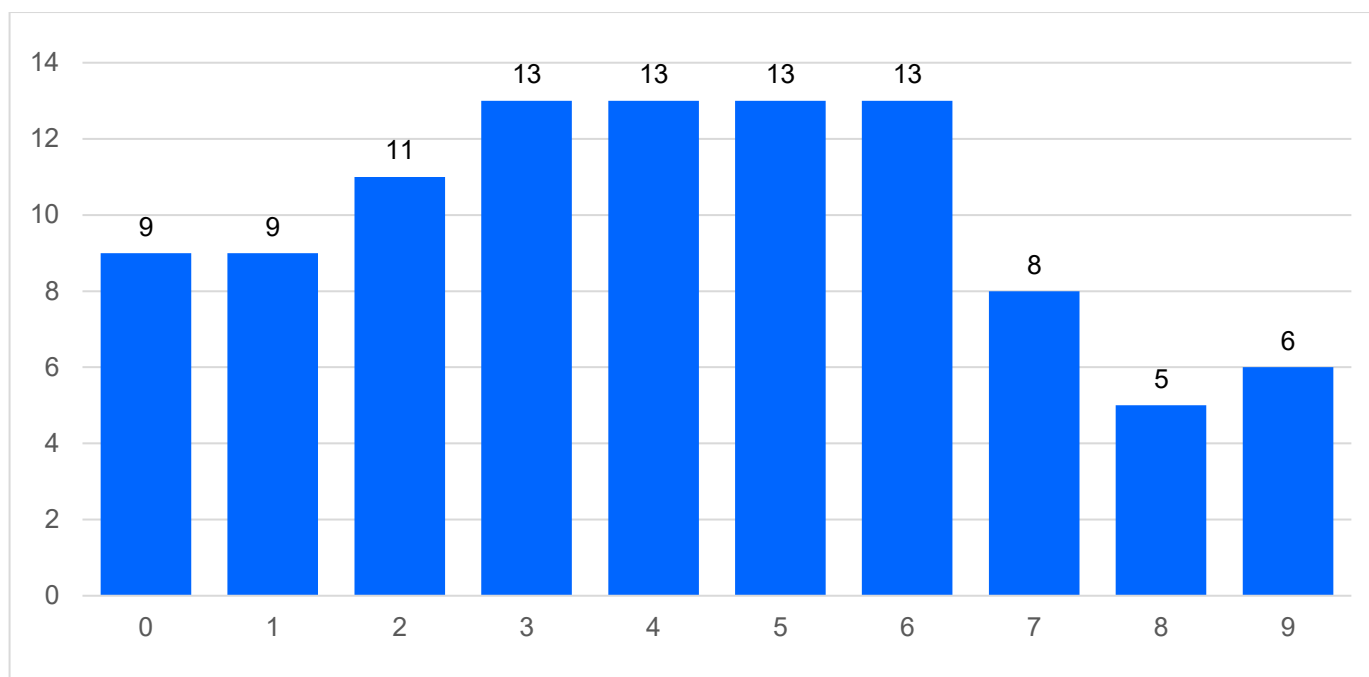
² Znění otázky: „Jaké mají, podle Vás, Romové ve srovnání s neromskou populací možnosti při získávání vzdělání, při získávání kvalifikace, při zaměstnávání, v rozvoji své kultury, v získávání bydlení, při uplatnění ve veřejném a občanském životě, při zajištění osobní bezpečnosti, při jednání na úřadech, hájit své zájmy v občanských sporech, konfliktech? Rozhodně lepší, spíše lepší, asi tak stejné, spíše horší, rozhodně horší.“

o uplatnění ve veřejném a občanském životě, podobný podíl (44 %) dotázaných považují situaci Romů v tomto ohledu za srovnatelnou s ostatními a desetina (10 %) míní, že jsou na tom Romové tady dokonce lépe. Při získávání kvalifikace horší podmínky Romů uvedlo 35 % občanů, v případě získávání vzdělání se podíl takových názorů pohybuje lehce nad úrovní jedné čtvrtiny (28 %). Co se týče získávání bydlení, za horší situaci Romů označilo 37 % dotázaných, ovšem téměř třetina (31 %) respondentů si myslí, že možnosti Romů jsou v tomto směru lepší než možnosti většinové populace. Přibližně pětina dotázaných považuje možnosti Romů za horší v případě rozvoje své kultury (17 %), v případě možnosti hájit své zájmy při občanských sporech a konfliktech (20 %), při zajišťování osobní bezpečnosti (16 %) či při jednání na úradech (16 %). Ve všech čtyřech posledně uvedených oblastech přitom mírně převažuje názor, že možnosti Romů jsou lepší, nad názorem, že Romové jsou na tom hůře.

Co se týče názoru, že možnosti romské a neromské populace jsou vyrovnané, tak ten více než polovina respondentů vyjádřila u získávání vzdělání (62 %), zajištění osobní bezpečnosti (60 %), rozvoji kultury (57 %) a získávání kvalifikace (55 %).

Pro další zpracování jsme se rozhodli vytvořit index, který sečetl odpovědi „možnosti jsou asi tak stejné“ za devět položek dané baterie. Jeho rozložení ukazuje následující graf 2. Tento index jsme následně překódovali do tří hodnot: nízká (0,1,2), kterou tvoří 29 % dotázaných, střední (3,4,5,6), kde se zařadilo 52 % respondentů a vysoká (7,8,9) s 19 % veřejnosti. To znamená, že polovina dotázaných uvedla, že ve 3 až 6 položkách jsou možnosti Romů stejné, třetina, že možnosti jsou stejné v 0 až 2 položkách, a pětina, že jsou stejné ve většině položek (7 a více).

Graf 2: Součet odpovědí „možnosti Romů a většinové populace jsou asi tak stejné“ (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Tabulka 3: Náklady na možnosti Romů v porovnání s většinovou populací podle věku (v %)

Věkové kohorty	Počet položek, ve kterých jsou možnosti Romů stejné jak většinové populace		
	0,1,2	3,4,5,6	7,8,9
15-19	36	40	24
20-29	37	48	14
30-39	38	49	13
40-54	27	53	20
55-64	25	51	24
65+	22	56	21
celek	29	52	19

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Podrobnější analýza této konstruované proměnné ukázala její určitou podmíněnost věkem dotázaných (viz tabulku 3), kdy se významně liší nejmladší a nejstarší věková kohorta. Ostatní sociodemografika neměla na rozložení odpovědí významnější vliv. Významné rozdíly byly podle stranických preferencí, i když se nepotvrdila názorová odlišnost voličů SPD (viz tabulku 4). Od ostatních se na jedné straně odlišují voliči Spolu, kde výrazně převažuje střední míra stejných možností a zároveň nejnížší procento u nízké míry, na druhé straně voliči Pirátů a Motoristů, kde je nízká míra stejných možností zastoupena u více než poloviny respondentů. U voličů Pirátů se ale častěji objevovali odpovědi, že Romové jsou na tom v některých oblastech hůře než ostatní, u Motoristů naopak, že jsou na tom lépe.

Tabulka 4: Náklady na možnosti Romů v porovnání s většinovou populací podle volebních preferencí (v %)

Volební preference	Počet položek, ve kterých jsou možnosti Romů stejné jak většinové populace		
	0,1,2	3,4,5,6	7,8,9
Spolu	18	64	17
STAN	31	48	21
Piráti	50	40	10
ANO	23	54	22
SPD	24	53	22
Stačilo	31	47	22
Motoristé	60	24	16
Celkem	28	53	19

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Nejsilnější vazba byla prokázána mezi mírou stejných možností a hodnocením soužití romské a neromské populace (viz tabulku 5). Ti, kteří uváděli vysoký počet položek, kde jsou možnosti Romů stejné, tak téměř z poloviny uvedli, že soužití je dobré, naopak ti, kteří uváděli nízký počet položek, tak tuto odpověď uvedli jen z jedné čtvrtiny.

Tabulka 5: Názory na možnosti Romů v porovnání s většinovou populací podle hodnocení soužití romské a neromské populace (v %)

Hodnocením soužití romské a neromské populace	Počet položek, ve kterých jsou možnosti Romů stejné jak většinové populace		
	0,1,2	3,4,5,6	7,8,9
Velmi dobré	2	1	1
Spíše dobré	23	33	47
Spíše špatné	51	51	40
Velmi špatné	19	10	8
Neví	5	5	4

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Závěr o určité míře stereotypizace podporuje i výsledek faktorové analýzy, která odhalila dvě obecnější dimenze dané baterie otázek při vyčerpání 62 % variance. První dimenze zahrnuje položky, ve kterých dochází k určité negativní stereotypizaci: jednání na úřadech, hájení zájmů, bezpečnost, bydlení a rozvoj kultury (částečně občanské uplatnění). Druhá dimenze v sobě zahrnuje vzdělání, kvalifikaci a zaměstnání (částečně uplatnění v občanském životě) a dala by se pojmenovat jako reálná situace. Připomínáme, že dimenze vydělené faktorovou analýzou jsou vzájemně nezávislé.

Následná analýza potvrdila, že sociodemografika nemají žádný vliv na názorovou diferenciaci vyjádřenou tzv. faktorovými skóry (což je vypočtená hodnota „odpovědi“ v příslušném faktoru). To, co statisticky významně ovlivňuje názorovou hladinu, je hodnocení dobré/špatné soužití Romů s ostatními. Ti, kteří soužití hodnotí dobře, se ve významně nižší míře přiklání ke stereotypizaci Romů vyjádřené prvním faktorem (snadný zisk bydlení, bezmoc úřadů) oproti těm, kteří soužití hodnotí špatně (průměr faktorového skóre je 0,51 ku -0,42). V druhém faktoru tyto názorové rozdíly zjištěny nebyly. V druhém faktoru byl ovšem výrazný rozdíl podle míry stejných možností.

Tabulka 6: Průměry faktorového skóre podle hodnocení soužití romské a neromské populace

Hodnocení soužití	1.faktor	2.faktor
Velmi dobré	,519	,036
Spíše dobré	,124	-,162
Spíše špatné	-,021	
Velmi špatné	-,420	

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

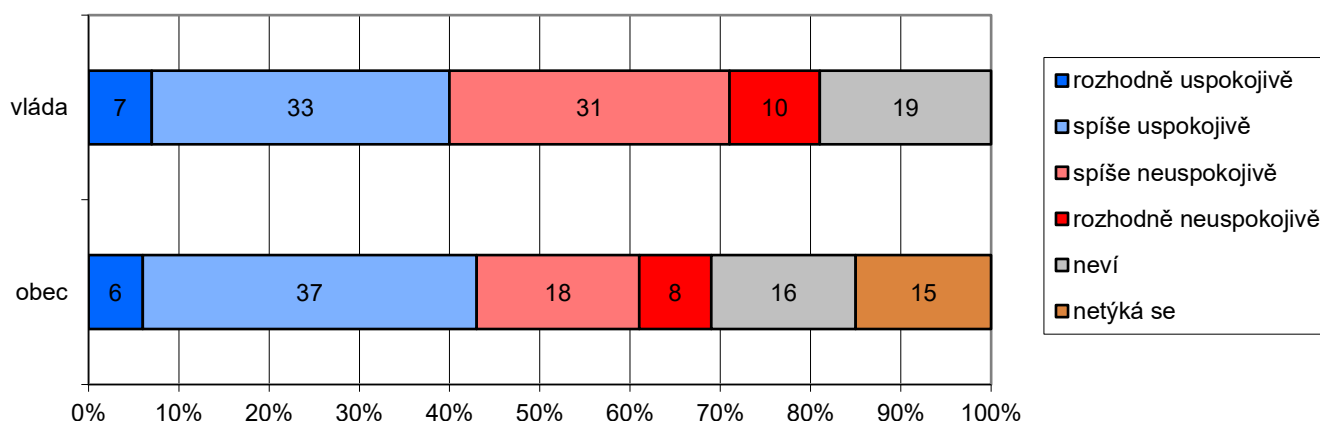
Tabulka 7: Průměry faktorového skóre podle hodnocení míry možností jak stejných

Počet položek, ve kterých jsou možnosti Romů stejné jak většinové	1.faktor	2.faktor
0,1,2	-,010	,433
3,4,5,6	-,122	,032
7,8,9	,309	-,579

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Poslední otázka se věnovala hodnocení toho, jak v problematice romské menšiny postupuje vláda a místní samospráva.³

Graf 3: Jak řeší otázku romské menšiny vláda ČR a místní samospráva (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Z grafu 3 plyne, že dvě pětiny (40 %) české veřejnosti považují řešení romské problematiky ze strany vlády za uspokojivé, srovnatelná část (41 %) je naopak vnímá jako neuspokojivé. Za pozornost stojí vysoké procento odpovědí „nevím“, tvořící téměř pětinu (19 %). Hodnocení řešení romské problematiky ze strany obecních samospráv vyznívá o něco příznivěji, když podíl respondentů označujících tuto věc za „uspokojivou“ je jen mírně vyšší (43 %), podíl negativního hodnocení je ale nižší dosti výrazně a pohybuje se na úrovni jedné čtvrtiny (26 %). Přibližně šestina oslovených (16 %) neuměla tuto věc posoudit a zvolila možnost „nevím“ a zbylých 15 % uvedlo, že v místě jejich bydliště Romové nežijí.

Hodnocení práce vlády ve vztahu k romské menšině není determinováno věkem ani vzděláním dotázaných. Určitá podmíněnost (očekávaná) je spojena s volebními preferencemi (viz tabulku 8). Zhruba dvoj až trojnásobný počet voličů SPD a Stačilo oproti ostatním uvedlo odpověď „rozhodně neuspokojivě“.

Tabulka 8: Hodnocení vlády v otázkách romské menšiny podle volebních preferencí (v %)

	Rozhodně uspokojivě	Spíše uspokojivě	Spíše neuspokojivě	Rozhodně neuspokojivě	Neví
Spolu	6	44	33	2	15
STAN	5	46	29	6	14
Piráti	5	26	45	9	15
ANO	10	35	33	9	13
SPD	13	18	36	21	12
Stačilo	3	40	28	20	9
Motoristé	8	28	41	10	13
celkem	7	33	31	10	19

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Korelace mezi hodnocením řešení romské problematiky státem a obcí je 0,66, což dokládá, že i když jsou obecní samosprávy hodnoceny lépe, v zásadě nejde o významnou odlišnost.

³ Znění otázky: „Nakolik uspokojivě či neuspokojivě podle Vás řeší otázku romské menšiny a) Vláda ČR, b) Vaše místní samospráva/obec? Rozhodně uspokojivě, spíše uspokojivě, spíše neuspokojivě, rozhodně neuspokojivě.“ V případě místních samospráv byla ještě nabídnuta možnost odpovědi „netýká se (v obci Romové nežijí)“.

Mezi hodnocením soužití majority s Romy a hodnocením míry (ne)uspokojivého řešení otázek spojených s romskou menšinou ze strany vlády či obce je statisticky významný vztah (korelační koeficient dosahuje hodnoty 0,3). Ti, kteří ho vnímají negativně, tak významně častěji uváděli, že vlády i obce řeší otázku romské menšiny neuspokojivě. V procentech to např. znamená, že ti, kteří považují soužití s Romy za „spíše dobré“, označují řešení vlády za uspokojivé v 72 % odpovědí, ti, kteří hodnotí soužití jako „velmi špatné“, považují řešení ze strany vlády za uspokojivé jen v 25 % odpovědí. V případě obcí jsou procenta obdobná.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Panel Naše společnost, PNS_2508</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>15. 8. – 27. 8. 2025</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Vicestupňový stratifikovaný náhodný výběr</i>
<i>Strata:</i>	<i>Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště</i>
<i>Opora výběru:</i>	<i>Registr sčítacích obvodů a budov</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3</i>
<i>Zdroj pro vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1640 (1608 CAWI + 32 CAPI)</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV_19</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>OV251008</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>8. října 2025</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Milan Tuček</i>

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vicestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
